

zába, megzavarják magánéletét és így előbb-utóbb kénytelen lesz észrevenni, hogy a dolgok országa határain belül és kívül számára kedvezőtlenül alakultak. Be fogja látni, hogy nem tett eleget követelésének egyedül azzal, ha szavazatát a munkáspárt jelöltjére adta: szerepe azzal még nem ért véget. A »brit' h way of life« 600 millió lélekre épült és arra, hogy az európai államok sakkfigurák a Foreign Office kezében, az európai egyensúlyerőviszonyok tábláján — és ez megszűnt. Európa népei nem hajlandók többé magukat feláldozni azért, hogy Essex dombjait weekkendező kispolgárok töltsék meg és hogy az angol ember asztalára minden reggel a zabkása mellé tojás, sonka, jam és tea kerüljön.

Mr. Bevin nyugati demokráciára épült imperialista politikája meg fog semmisülni az új életre ébredt keleteurópai államok tömegeinek ellenállási akaratán és a gyarmati népek harcán. Ez a politikai csőd, remélhetőleg, a jószándékú brit tömegek okulását szolgálja megtanítja őket arra, hogy »szabadságot még sehahem kaptak ajándékba, azért harcolni kell« — mint azt John Cornford, a spanyol szabadságharcban hősi halált halt angol kommunista költő írta.

VILÁGSZEMLE

Írta: Steinfeld Sándor

Az utolsó hat hét eseményei világos következetességgel mutatják, a szervezett világreakció közös fellépését ott, ahol önző imperialista érdekek megvédéséről van szó, ahol az nyomott népek szabadságmozgalma még nem jutott teljes kifejezésre, ahol még harcolnak az emberi jogokért. Azokért a jogokért, amelyeket éppen a reakció főképviselője, az angol munkás párt kormánya képvisel, de Anglia határain kívül más számára elismerni nem akar. Anglia határain belül is csak annyiban, amennyiben az nem sérti közvetlenül, vagy közvetve az uralkodó osztályok gazdasági-politikai érdekeit. Másrészt az események megmutatták azt, hogy a reakció táborán belül sincs meg a tökéletes egység és az érdekellentéteken alapuló ellentmondások igen könnyen széthúzásokhoz vezetnek. Ennek az utóbbinak legélesebb példája a francia-angol ellentét. Egyrészt a szíriai, másrészt az olasz gyarmatok s végül a német ipar és bányá vidék kérdéseiben.

A reakció politikai munkáját lényegében öt csoportra oszthatjuk:

Mindenek előtt az általános zavart-keltő és megfélemlítő mesterkedések. Ezek közül a legkiemelkedőbb az atom-politika. Jelen számunkban erről más helyütt bővebben írunk, itt csak annyit kell megemlítenünk, hogy úgy a nagy hírveréssel beharangozott csendes óceáni próba-bombázás, mint a kanadai »kémkedés« kimondott célja a megfélemlítés. Megfélemlíteni a demokratikus erőket és azokat visszavonulásra kényszeríteni. A kultúra nevében mindent elsöprő és megsemmisítő atombombákkal fenyegetik a demokráciáért küzdő, vagy jogaikat már kivívott népeket: »ne merjeteik egy lépést se tenni, fogadjátok e a békés rabláncokat, különben...« Hogy ez a politika mennyiben egyeztethető össze a szabadságelvek hangoztatásával, a fasiszmus felszámolásával, a népek önrendelkezési jogával és egyéb jelszavakkal, amelyek védelmében milliók áldozták az életüket és amely jelszavakat az Atlanti Chartában

fektették le és a későbbi hármasszövevényeken ismertek el, az Churchill és az angol reakciós lordok dísz uszályhorlozóját, az egykori rakodó munkás Bevinnt nem érdekli. A szabadságról a kötött fogalmak mások az u. n. nyugati demokráciáknál és azokon belül ismét mások a saját használatra, és mások a kis nemzetek részére. Görögország például a szabadakarat nyilvánításának mintaképe, az indonéz harcosszabadság ugyanazon urak szemében szervezett utonállók, Franco a magasabb erkölcs lovagja. Az angol megszállási szervezetben még ma is fenálló német katonai alakulatok, melyeknek élén világszerte hírhedt fasiszta véredek állanak — a rend szervezetei. A szabadságukat követelő arabok oktanalán elégedetlenkedők és a hindu népek szabadságvágya a világ »természetes« fejlődésének csak akadálya.

A reakció a történelmi fejlődés dialektikája ellen védekezve, mint minden győztes zsarnok, mindenütt veszedelmeket sejt. Ezen veszedelmek valóban fenn is állanak. De nem a kultúrára, a jó éltre, hanem éppen a sötét erők szabadságelfojtó ármánykodásaira.

A második csoport a háborúban vereséget szenvedett fasiszmus egyáltalán nem burkolt támogatása. A spanyol benemavatkozási bizottság átkos szelleme ujja élede. Egyrészt a lagymatag angol-amerikai-francia jegyzék, másrészt a Francsnak történő hadianyag és fegyver szállítások, végül a megtűrése annak, hogy a Németországból elmenekült nácivezéreket Spanyolországban nemcsak oltalmat, hanem támogatást is élvezzenek, hogy Franco hadseregének kiképzését német tisztek végezzék és a világ demokratikus közvéleményének szemé láttára öljék meg a spanyol nép legjobb szabadságharcosait.

A harmadik csoport a reakció ellentámadása a szabadság ellen.

A francia népszavazás elvetette az alkotmánytervezetet, a reakció pillanatnyilag és átmenetileg sikeresen megakadályozta a nagytőke érdekei ellen irányuló demokratikus továbbfejlődés elindulását. Megtehetette ezt azért, mert olyan szövetségeket mozgósíthatott a maga oldalán, mint az egyház és az egész nagytőke és kispolgárság. Megtehetette ezt azért, mert a demokrácia letéteményese, a dolgozó nép nem egységesen, nem egy közös zászó alatt vette fel a harcot. Ennek egyedüli és kizárólagos oka a francia szocialista párt egységbontó munkálkodása. 1936 óta a francia Kommunista Párt nem egyszer tett ajánlatot a munkás osztály egységének valóságos létrehozására, de Blumék ezt minden esetben elutasították. Ha a munkás osztály nem egységes, akkor szövetségesei is gyöngébbek, vagy másutt sejtve az erőt, elhagvták. A francia belpolitika és ezzel kapcsolatban a külpolitika alakulása attól függ, hogy a Kommunista Pártnak milyen mértékben sikerül megteremtienie az egységet a két-száz csa'ád elleni és a népjogokért vívott küzdelemben.

A jelenségek negyedik csoportját a Szovjetunióval szembeni állásicglalások adják. Ennek legkirívóbb példája a biztonsági tanács ülésén az iráni bonyodalom tárgya'ása volt. Kizárólag a szovjet kormány végtelen türeimén és mindenek fölött álló bölcseszeretén mulatt, hogy a világhéke és a nemzetközi együttműködés ifjú szervezete letette nehéz vizsgálat.

Az ötödik csoport a fasiszta megszállás alól főszabadság és a demokratikus fejlődés útjára lépett népekkel szemben követett politika. Erre vonatkozóan a külügyminiszterek párizsi tanácskozása kétséget nem tűrően rántotta le a leplet a népek önrendelkezési jogát félremagyarázó angol, amerikai, francia hivatalos álláspontról. Triest és a Julia-tartomány kérdése és ezen kérdés elintézési módja próbaköve lett az elvek beváltását célzó akaratnak.

Ha a határok megállapításánál, mint alapelvet nem a demokráciát vesszük (ez tulságosan sok lenne a nyugati demokrácia képviselői számára), hanem pusztán a néprajzi adottságokat és az azokból eredő gazdasági szükségességget, akkor Triest és a Julia-tartomány hovatartozandósága vitára sem adhat.

na alkalmat. A reakciós osztrák kimutatások is azt bizonyítják, hogy a szláv elemé a túlnyomó többség, hogy az olaszok legnagyobb része bevándorolt. Ezt megállapítani nem volt szükség a nemzetközi bizottság helyszíni szemléljére. A helyszíni szemlének célja az volt, hogy megállapítsák egyrészt a tényleges nemzetiségi viszonyokat, másrészt azon gazdasági mozzanatokot, amelyek a határ meghúzásánál tekintetbe jönnek, végül tudomást szerezzenek a lakosság kívánságairól. Amak ellenére, hogy a bizottság kiküldetésénél a fent említett feladatot kapta, az angolok, amerikaiak és franciák jelentéseikben csak az osztrák és olasz népszámlálási adatokat említik, míg a másik két pontról mély hallgatásba burkolóztak. Annak ellenére, hogy a helyszínen a bizottság minden tagja meggyőződhetett a tényekről, az egy szovjet jelentést kivéve a tényekkel egyáltalán nem számoló megoldásokat indítványoztak.

Mi nem azért követeljük a Julia-tartományt és Triestet, mert a ránk kényszerített háborúban győztünk, nem azért, mert az olasz imperializmus vérengzéseire illy módon akarunk elégtételt kapni, hanem azért, mert a terület Jugoszláv terület, amelyet 1919-ben tőlünk elraboltak s amelyet most vissza akarunk kapni, mert nem engedhető meg, hogy hazánk népeinek egy része továbbra is idegen rabságban sínylődjék. A párizsi tanácskozásokon ebben a kérdésben még nem sikerült a végleges megegyezés. A reakció gyorsan ragaszkodik elgondolásaihoz, amelyekben csakis hazánk népeinek egysége és a világ demokráciájának közös összefogása ingathatja meg.

A volt olasz gyarmatok és az Olaszország által fizetendő jóvátételek kérdéseiben a helyzet már sokkal érettebb. A román, bolgár, magyar és finn békeszerződések előkészítéseik döntő szakaszukba jutottak. A párizsi értekezletre jellemző, hogy az angolszász hatalmak valószínűleg már előzőleg megegyeztek a legfontosabb kérdésekben. A többi nemzetek jogos követeléseit elutasítják, ugyanakkor pedig keresztülhajszolják a maguk terveit, amelyek egyáltalán nem egyeztethetők össze a nemzetközi együttműködés alapelveivel. Hogy ennek ellenére a tárgyalásokat mégis sikerült tovább vinni a holt pontról, az a londoni »Times« szerint kizárólagosan Molotov fellépésének tudható be. Ami a békeértekezlet végleges időpontját illeti, az angolszászok szeretnék azt rögzíteni, tekintet nélkül a párizsi megbeszélések eredményére. Ezzel szemben Molotov álláspontja az, hogy a béketárgyalásokra csakis az olasz békeszerződés előzetes megfogalmazása után kerülhet sor. Ebben a kérdésben pillanatnyilag még nem jött megegyezés létre.

Ha most összefoglaljuk mindazt, amit az előbb mondottakból következtethetünk, láthatjuk, hogy a reakció mindenütt ugródeszkát akar magának készíteni, amelyet úgy a demokratikus államok belügyeibe való beavatkozására, mint egy esetleges komolyabb összeütközésnél szeretne felhasználni. Ugyanakkor nem szabad elfelednünk, hogy a reakció tábora nem egységes és azon belül a széthúzó erők ugyanúgy érvényre jutnak, mint az »eszményik«, a Hitler által képviselt Szovjetunió ellenes összefogást hajlászó erők. Ezt bizonyítja a már említettekén kívül az angol amerikai kölcsön, az amerikai beavatkozás a kínai angol érdekeltségekbe, az egyre növekvő amerikai befolyás Indiában és az arab világban.

Az áldatlan magyarországi viszonyokra jellemző egyrészt a pénzaradat, amelyet a jelenlegi kormányvonal képtelen megoldani. Mélyrehatóbb gazdasági intézkedések szükségesegek, kemény kézzel kellene belenyúlni a magántulajdonon alapuló rendszerbe, mert csakis így lehet végetvetni a dolgozó népet mindenéből kifosztó hullarabló tőkések üzérkedéseinek. Keményebb adópolitika, a régi rendszert szívvvel és lélekkel képviselő hivatalnok sereg könyörtelen elbocsajtása, a nagy üzemek államosítása mellett elengedhetetlen előfeltétele a termelés külföldi segítség nélkül történő megindításának.

Másrészt le kell számolni a belsődi reakcióval és annak minden árnyalataival. Hogy ez a reakció meg van, hogy él és virul, csak két példát említünk. Az egyik a Népszava 1946 évi január eleji könyvárjegyzéke, abban többek között a 28. oldalon Borus Ferenc: Csonkama gy a r o r s z á g v i f a m o s í t á s á r ó l című könyvét ajánlja a magyarországi szociáldemokrata párt kiadóvállalata megvételre 240 P. alapárón. »Úzd ki bár a természetet bittal, mégis egyre visszatér« mondták a régi rómaiak. Lehet-e a revizionizmus ellen harcolni, ha ugyanakkor a népbüfitő mákony szörnyű felszava: »Csonkama gy a r o r s z á g« ott szerepel a hivatalos kiadványok között. Erre válaszolni csak a szociáldemokrácia tizenhárom próbás vitčeiz tudnak.

A másik ilyen jellemző tünet annak a bizonyítására, hogy a farkas megváltoztatja szőrét, de természetét nem, a Budapesten lezajlott népbírósági tárgyalás, amelyen a noviszádi razzia egyik főhősének, Szombathelyi Ferencnek a magyar honvéd vezérkar volt főnökének ügyét tárgyalták.

Szombathelyi, aki a doni magyar katasztrófa idején vezérkarj főnök volt, akinek különbírosága sok magyar hazafit ítelt halálra és akasztott fel, akinek vezérkarj főnöksége alatt pusztították el a magyar munkaszolgálatosok tizezrei, akinek rendelkezésére történt a magyar nevet meggyalázó újvidéki »tisztogatósa«, a Népbíróság tudvalevőleg mindössze 10 évi fegyházra ítélte.

Ezuttal Szombathelyi Ferenc kirendelt (?) védőjének, dr. Kardos Jánosnak a NOT előtt elmondott beszédére hívjuk fel a magyar közvélemény figyelmét, Szombathelyi védője többek között ezt mondta:

»Mi lett volna Magyarországgal, ha a magyar politika bizonycs mértékben nem szolgált volna ki a németeket, a németek 1942-ben jöttek volna be és a magyar hadsereg ellenük fordult volna?»

Szóval: a NOT előtt 1946 májusában, a béketárgyalások előtt hirdetni lehet, hogy a németeket célszerű volt kiszolgálni.

Szombathelyi védője beszédében azt is kétségbe vonta, hogy a magyar megszálló csapatok a Szovjetunió területén a nemzetközi jogba ütköző cselekményeket követtek volna el. Szóval: védtelen polgároknak a legyilkolása, városoknak és falvaknak indokolatlan felgyújtása és lerombolása nem ütközik a nemzetközi jogba.

Ugy gondoljuk, hogy e néhány, a sok közül kiragadott példából le kell vonni bizonyos következtetéseket.

Nem erősül meg a bizalom a magyar kormánnyal és Magyarországgal szemben, amíg a hivatalos kormánynyilatkozatok ellentétben állanak a közélet jelenségeivel. Nem lehet bízalmunk a magyar kormány őszinteségében mindaddig amíg a magyar-jugoszláv határon a Bácskából megszökött sváb jegyzők »hajtják végre« a rendelkezéseket. Nem lehetünk a jó barátságról zengedező nyilatkozatoknak, amíg a jugoszláv kisebbség Herthy iskoláját végzett csendőrmesterek hasáskodását nyögi.

A világpolitika egyik jelentős eseménye a béke megszilárdításának és mindenáron való megvédésének alapkövét jelenti a cseh-jugoszláv szerződés aláírása. A szláv népek kemény iskolát jártak és hogy a vizsgát fényesen kiállották és tanultak is, bizonyítják a jugoszláv-szovjet, a lengyel-szovjet, a cseh-szovjet, a jugoszláv-lengyel, cseh-jugoszláv és lengyel-cseh szerződések. Ezen szerződések nem a háború, hanem a béke eszközei de egyuttal nem a mindenáron való, tehát a megalázkodás árán is való béke eszközei. A nehéz történelmi tapasztalatokkal rendelkező nemzetek üntudatcs, nyílt megállapodásai ezek, harcok kiállás a békéért, a haladásért és a demokráciáért.

Hazánk népei sikerrel oldják meg a dinár-csata legnagyobb nehézségeit. A történelemben még nem fordult elő példa, hogy egy, a háborútól ennyire meg-

vise't állam ilyen rövid idő alatt leküzdje az égető gazdasági nehézségeket és mindenkinek előtt a saját erejére támaszkodva kerülje ki a pénzáradat fenyegető veszedelmeit és olyan mértékben szilárdítsa meg valutáját, amint azt itt nálunk láthatjuk. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a külföld — a szövetségesek és a Szovjetunió — nem voltak segítségünkre, de pusztán az a segítség értéktelen lett volna. Az újjáépítés minden akadályon át diadalmaskodó versenyzelleme és ifjúságunk dicsőséges lendülete alapvető biztosítékai kormányunk helyes politikája megvalósulásának.

A földosztás befejeződött. A vajdasági rónán zö'dül a kalász. Gyáraink termelése egyre tervszerűbbé és eredményesebbé válik, utaink és hidaink, valamint szállító eszközeink szinte a semmiből épülnek újjá. A reakció vérmes álmai, hogy a tanulatlan munkások tönkre tesznek mindent, hogy a »külföld ezt nem tűrheti sokáig«, hogy »majd jön Drázza« kődbe vesző ábrándok maradtak. Mert a külföld hozzánk jön tanulni, ahol a »tanulatlan munkások« tudása, akaratereje és hazaszeretete csodákat varázsol a föld alatt, a föld felett, csodákat, amelyeken ámul a világ.

Hazánk népei békés utcn. békés eszközökkel biztosan haladnak a demokratikus forradalom útján a szocializmus alapfeltételeinek elérése felé.

Szobotica, 1946 május 16.

FIGYELŐ

A FÖLDOSZTÁS MARGÓJÁRA

A napokban két régebbi statisztika került a kezembe. Az egyik az 1895. évi nagy mezőgazdasági kimutatásból kiderült, hogy az akkori Magyarországon 1.459.893 törpebirtokos tulajdonában mind össze 2.550.172 katasztrális hold föld volt, ezzel szemben 3.577 nagybirtokos 12.948.920 kat. hold földet birtokolt. Ugyancsak ebből a kimutatásból megtudtam azt is, hogy az akkori Magyarországon 5 százezer holdnál nagyobb hitbizomány volt: a herceg Eszterházy-féle (41.282 h), vagyis nagyobb mint Esztergom és Ugocsa vármegye együttvéve, a gróf Schönborn-féle (240.858 hold), a herceg Coburg-Gothai (147.296 hold), Frigyes főhercege (145.476 hold), és a herceg Festetich-féle (111.347 hold).

A másik statisztika az 1916-es népszámlálást közölte, amely szerint Bácska lakosságának 38,3 százaléka földnélküli mezőgazdasági munkás, napszámos stb. és hogy ebben az időben 57.631 földnélküli család élt Bácskában.

Ez a két statisztikai adat két óriási ellentétet mutat: az egyik oldalon ott van a kb. 4000 nagybirtokos, akik az összes föld egyharmadát bírják; a másik oldalon pedig százezerszámra sőt millió számra sorakoznak fel a kizsákmányolt, földnélküli munkások. Ez az óriási ellentét a történelem folyamán itt, Bácskában is többször robbantotta ki a földmunkásság elégedetlenségét, de mindig sikerült az uralkodó osztályoknak a földmunkásság forradalmi hangulatát elnyomniok és tovább folyt a dözsölő, mihaszna élet.

Most évszázados, véres harcok után teljesült a földmunkásság régi vágya és minden becsületet, a demokráciáért küzdő földnélküli napszámos ember saját barázdájába vetheti el gabonáját, saját kenyereét eheti.

Ha visszatekintünk a múltba, megállapíthatjuk, hogy Bácskában, a Vajdaságban szakadatlanul folyt a vér a föld jogos birtoklásáért. Bácska a nép és a föld egészségtelen viszonyának tragikus tája, tragikus visszatükrözése. Üszkös kastélyok, tüzes vassal